

Δεδομένα δηλητηριάσεων παιδιών στην Κύπρο & εισηγήσεις βελτίωσης συλλογής δεδομένων

1

Μαρία Αθανασιάδου
Λειτουργός Στατιστικής
Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας, Υπουργείο Υγείας
mathanasiadou@moh.gov.cy

Περιεχόμενο παρουσίασης

- Πηγές συλλογής δεδομένων
- Βασικά στατιστικά στοιχεία δηλητηριάσεων παιδιών στην Κύπρο - ανάλυση
- Κύρια συμπεράσματα
- Τρόποι βελτίωσης συλλογής δεδομένων

Πηγές συλλογής δεδομένων

► Διαθέσιμες πηγές:

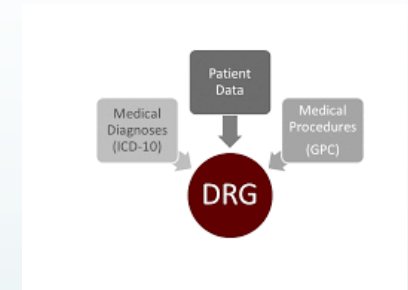
- Εξιτήριο δημόσιων νοσηλευτηρίων
- Αρχείο Αιτιών Θανάτου (2004-2017: 3 θάνατοι παιδιών 0-19 ετών από τυχαία δηλητηρίαση)

Εξιτήρια δημόσιων νοσηλευτηρίων

4

- Κωδικοποίηση εξιτηρίου ασθενούς (αυτόματη κατηγοριοποίηση πληροφοριών)
- Καταγραφή κατά επεισόδιο
- Πρωτοπαθής αιτία διάγνωσης (κωδικοποίηση με βάση τη Διεθνή Στατιστική Ταξινόμηση Νόσων και Συναφών Προβλημάτων Υγείας, 10^η έκδοση- ICD10)
- Δευτεροπαθείς αιτίες διάγνωσης (ICD10) & διαδικασίες (procedures: CMP-CY)
- Δημόσια νοσηλευτήρια
- Ομάδα Κλινικής Κωδικοποίησης

Εξιτήριο δημόσιων νοσηλευτηρίων

- ▶ Παιδιά ηλικίας **0-19 ετών**
- ▶ Πρωτοπαθής αιτία εισαγωγής σε νοσηλευτήριο:
δηλητηρίαση από εξωτερικές αιτίες
- ▶ Περίοδος: **2013-2019** (μέχρι 9/2019)

Κατανομή δηλητηριάσεων από εξωτερικές αιτίες (φάρμακα και ουσίες μη φαρμακευτικής προέλευσης), 2013-2019

2750

Δηλητηριάσεις από
εξωτερικές αιτίες

όλες οι ηλικιακές ομάδες

1180

Δηλητηριάσεις από
εξωτερικές αιτίες

παιδιά ηλικίας 0-19 ετών

42 %

**του συνολικού αριθμού
δηλητηριάσεων αφορά παιδιά
ηλικίας 0-19 ετών**

Ανάλυση δεδομένων δηλητηριάσεων από εξωτερικές αιτίες για την περίοδο 2013-2019, **όλες οι ηλικίες**

7

Δηλητηριάσεις από εξωτερικές αιτίες - Πρωτοπαθής αιτία εισαγωγής

Δηλητηρίαση από φάρμακα, φαρμακευτικές και βιολογικές ουσίες (ICD10: T36-T50)	1795 (65%)
Τοξικές επιδράσεις από ουσίες πρωτίστως μη φαρμακευτικής προέλευσης (ICD10: T51-T65)	955 (35%)
Σύνολο Δηλητηριάσεων στα Δημόσια Νοσηλευτήρια: όλες οι ηλικίες	2750

Συνολικά επεισόδια

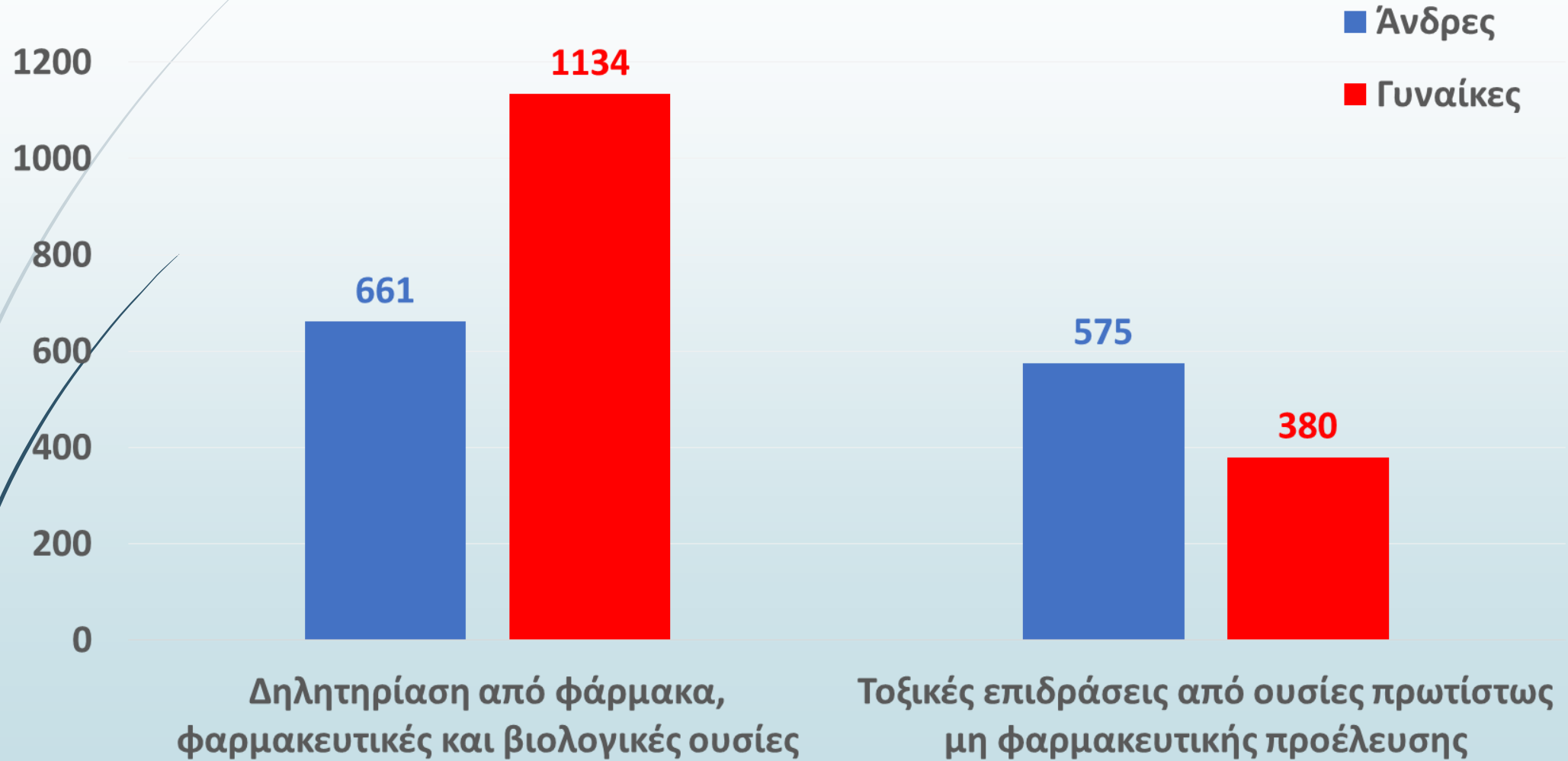
426295

Συνολικές Δηλητηριάσεις

2750

≈1%

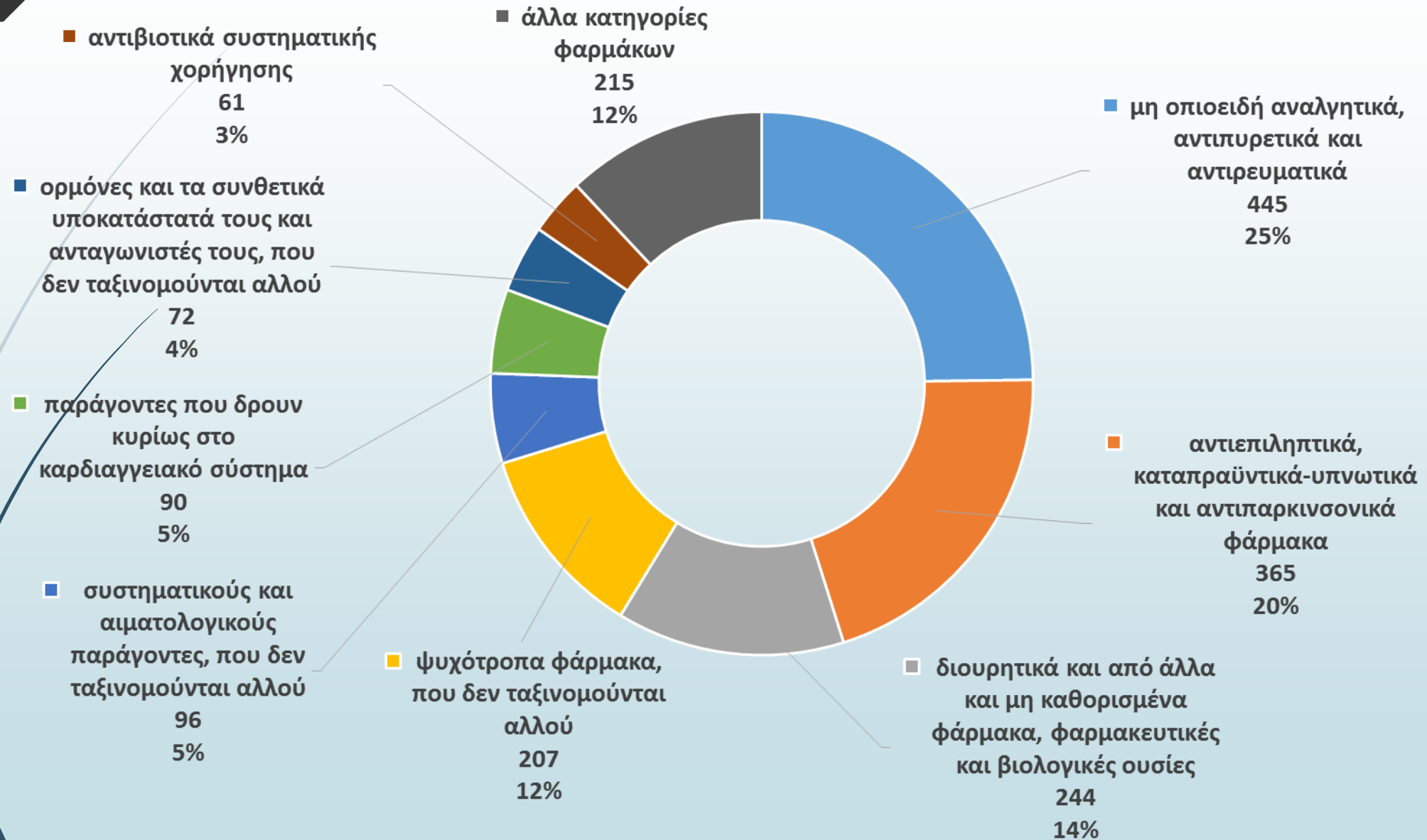
Δηλητηριάσεις από εξωτερικές αιτίες, όλες οι ηλικίες, κατά φύλο, περίοδος 2013-2019

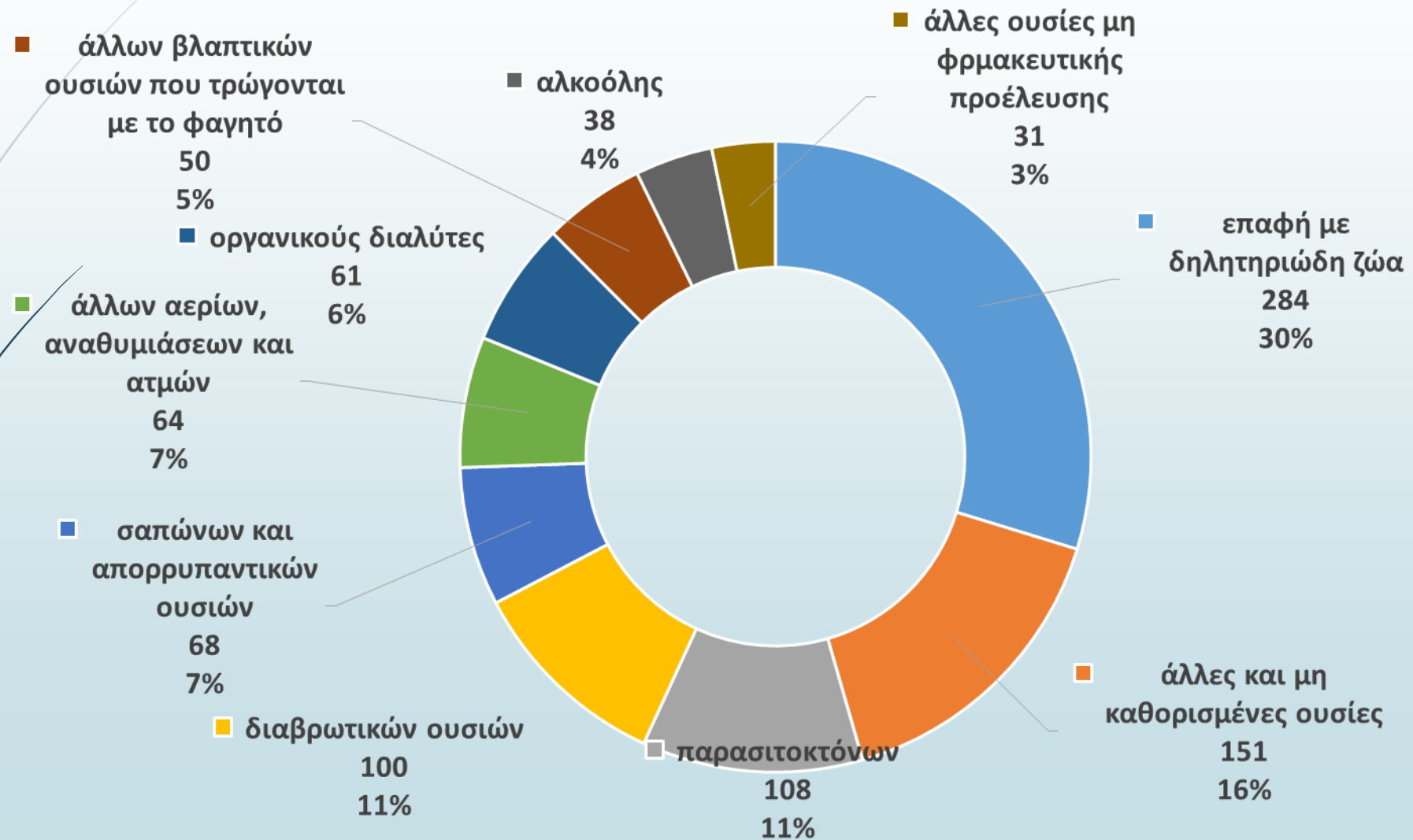

Δηλητηριάσεις από **φάρμακα**, στα Δημόσια Νοσηλευτήρια για την περίοδο 2013-2019, **όλες οι ηλικίες**

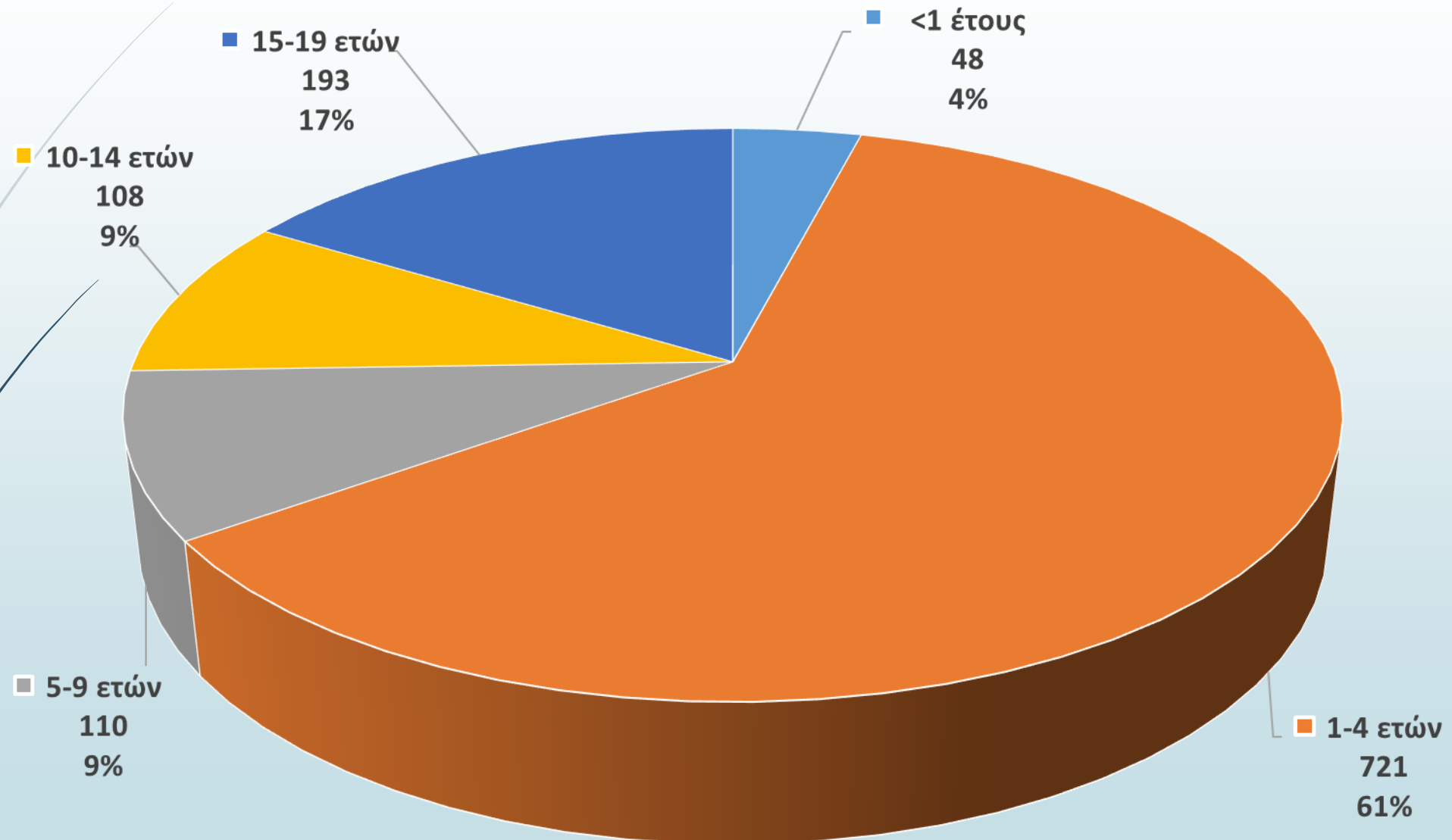
9

Τοξικές επιδράσεις από ουσίες πρωτίστως μη φαρμακευτικής προέλευσης, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια την περίοδο 2013-2019, όλες οι ηλικίες

Συχνότητα παιδικών δηλητηριάσεων κατά ηλικία παιδιού

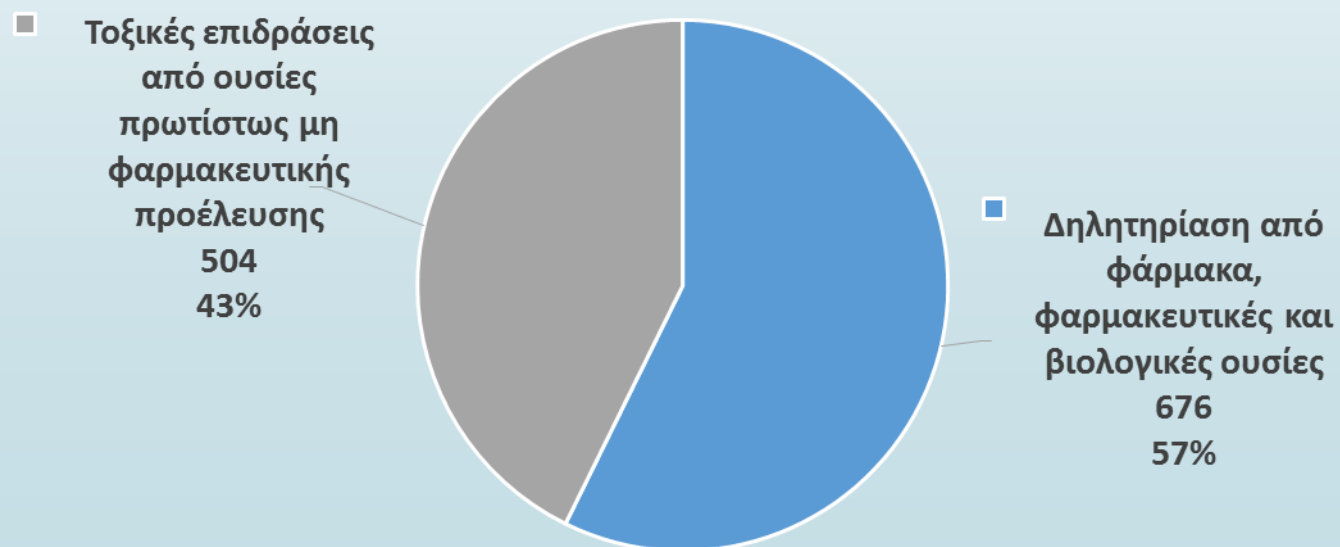
Ανάλυση δεδομένων δηλητηριάσεων σε **παιδιά ηλικίας 0-19 ετών**, από εξωτερικές αιτίες για την περίοδο 2013-2019

12

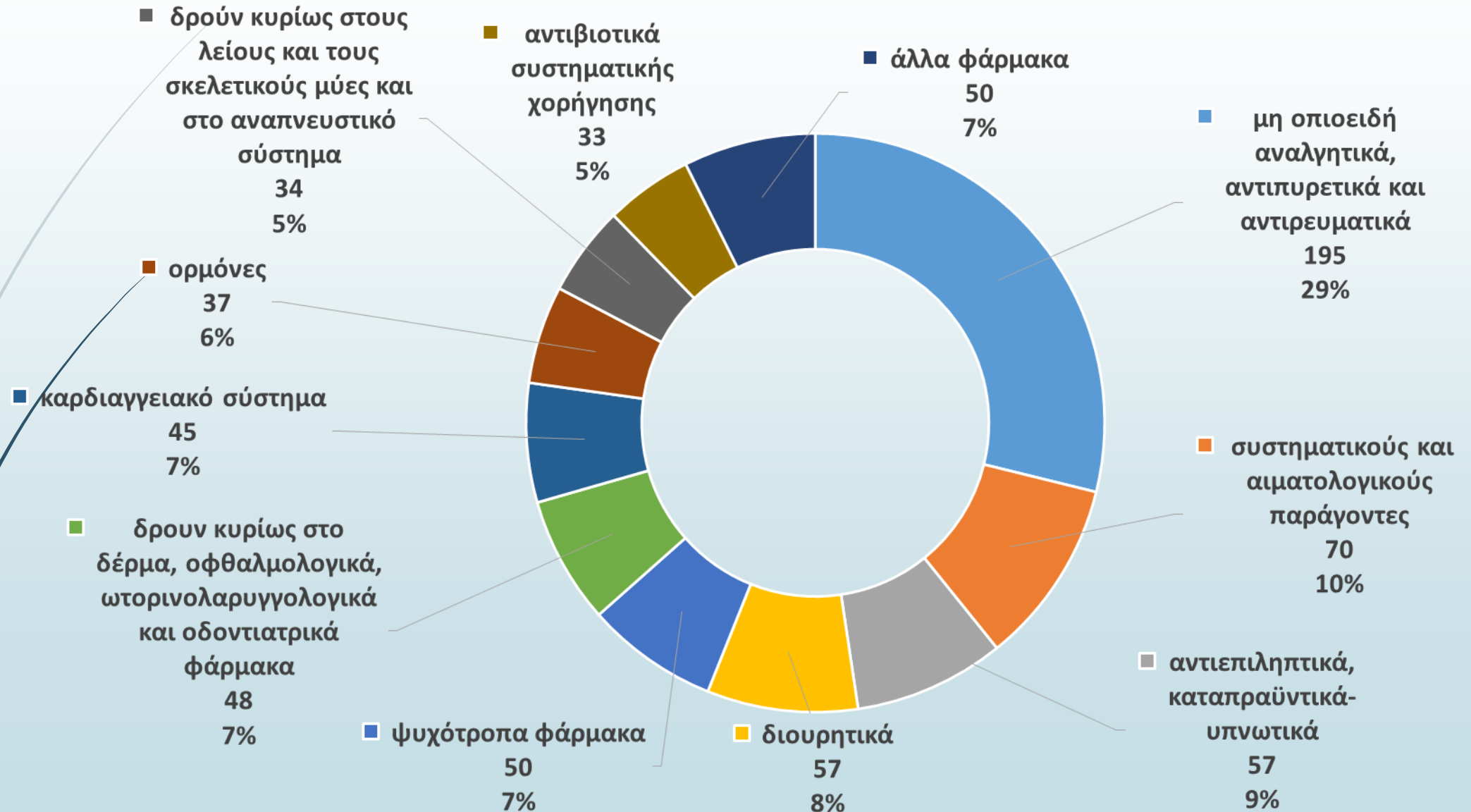
Δηλητηριάσεις από εξωτερικές αιτίες - Πρωτοπαθής αιτία εισαγωγής

Δηλητηρίαση από φάρμακα, φαρμακευτικές και βιολογικές ουσίες (ICD10: T36-T50)	676 (57%)
Τοξικές επιδράσεις από ουσίες πρωτίστως μη φαρμακευτικής προέλευσης (ICD10: T51-T65)	504 (43%)
Σύνολο Δηλητηριάσεων στα Δημόσια Νοσηλευτήρια: Παιδιά 0-19 ετών	1180

Δηλητηριάσεις από φάρμακα παιδιών ηλικίας 0-19 ετών, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια, την περίοδο 2013-2019

13

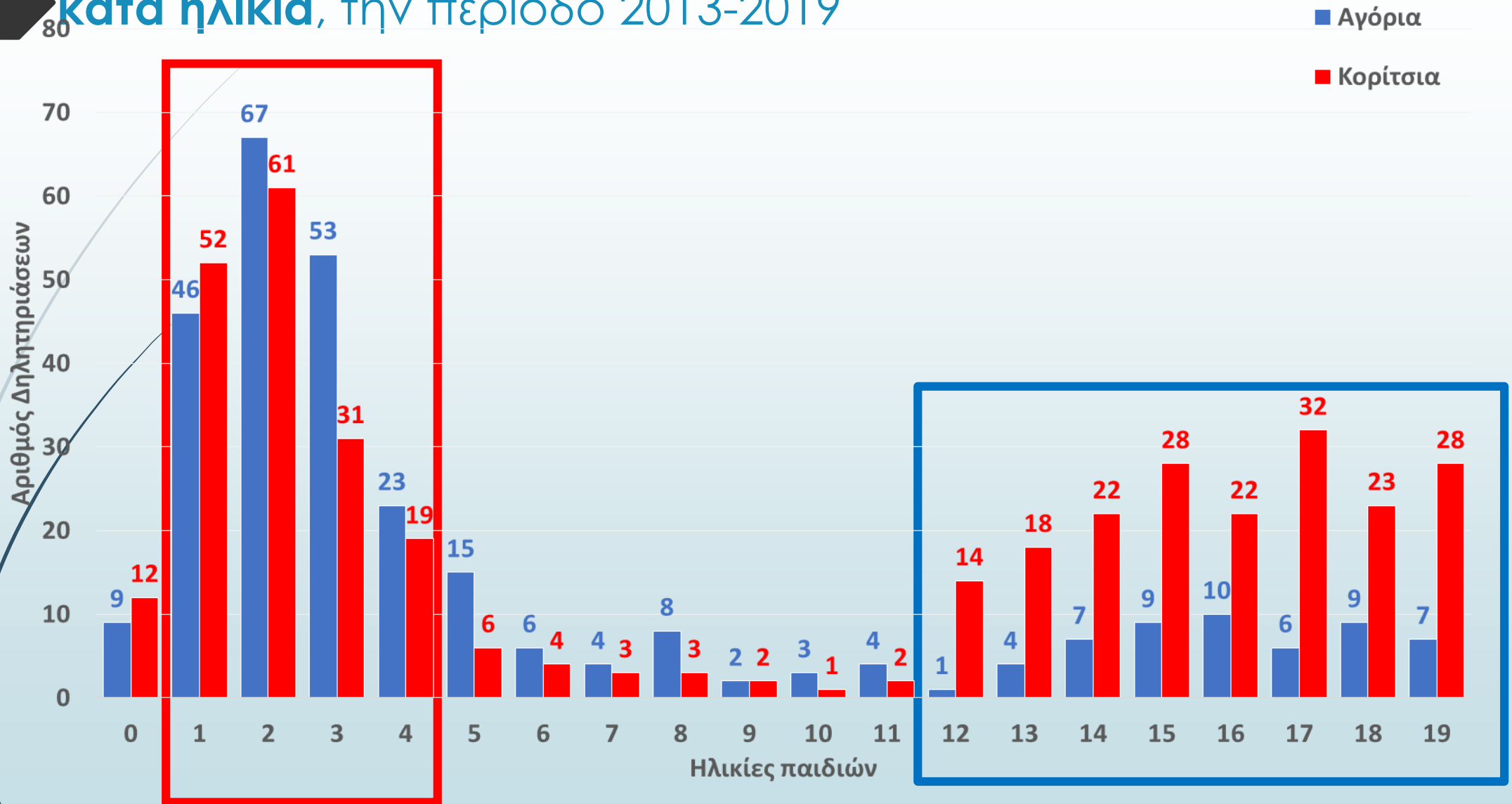

Δηλητηρίαση από **φάρμακα παιδιών ηλικίας 0-19 ετών**, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια, **κατά φύλο**, την περίοδο 2013-2019

Δηλητηριάσεις από **φάρμακα** παιδιών ηλικίας 0-19 ετών, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια, **κατά ηλικία**, την περίοδο 2013-2019

15

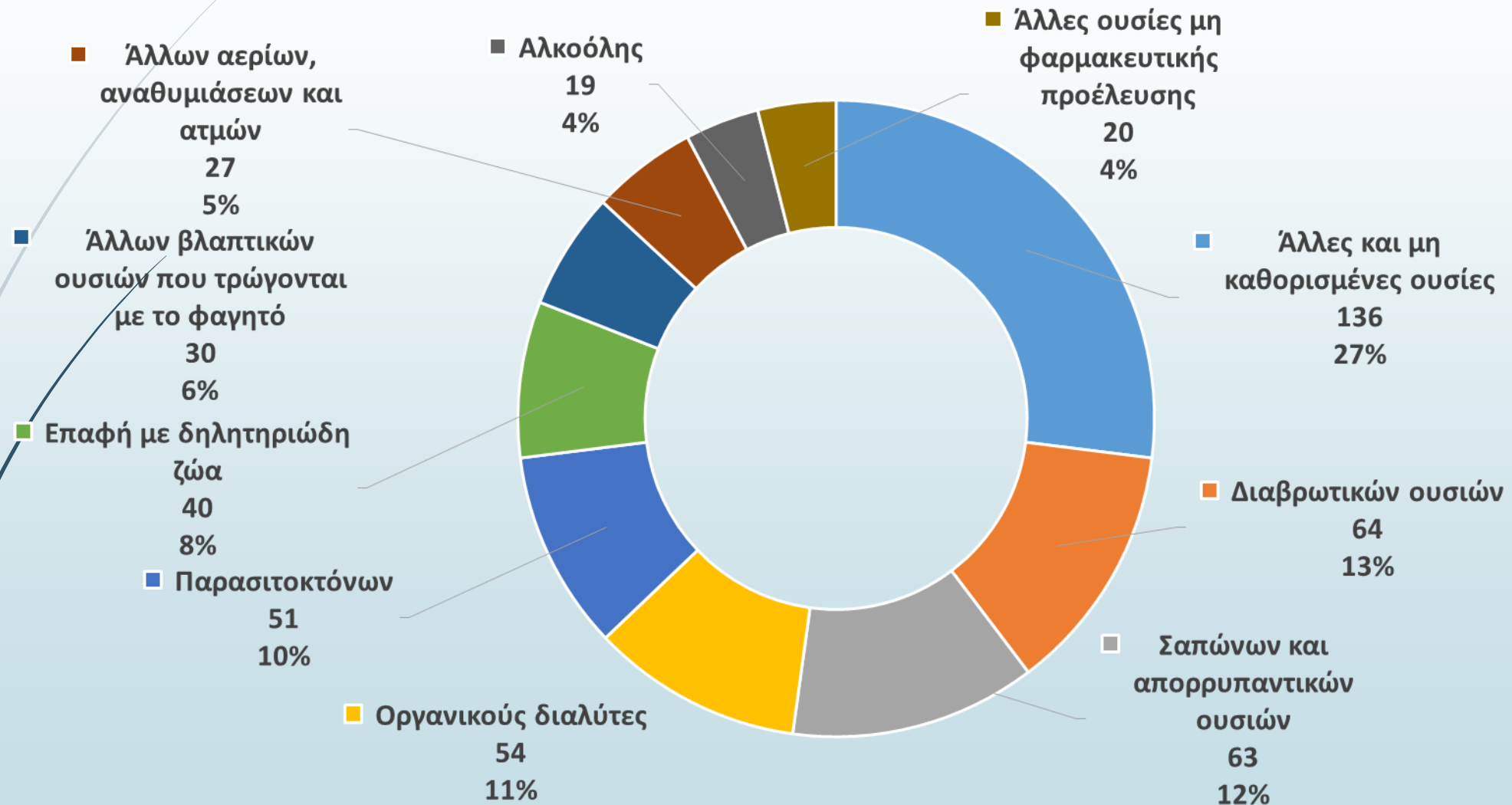
Συχνότερα φάρμακα που οδηγούν σε δηλητηρίαση των παιδιών ηλικίας 0-19 ετών

Είδος Φαρμάκου	Αρ. Επεισοδίων
Παυσίπονα, παρακεταμόλη, ασπιρίνη, αντιφλεγμονώδη, αντιπυρετικά, αντιρευματικά	195
Αντιαλλεργικά, αντιεμετικά, VitD, VitK, ίλιγγο, ναυτία	70
Υπνωτικά, αντιεπιληπτικά, αγχολυτικά	57
Διουρητικά	57
Ψυχότροπα, ψυχιατρικά, αμφεταμίνες, νευροληπτικά	50
Αντισηπτικά, αλοιφές – κρέμες φαρμακευτικές	48
Καρδιαγγειακά	45
Ορμόνες (θυρεοειδή, κ.α.)	37
Βρογχοδιασταλτικά, αντιβηχικά	34
Αντιβιοτικά	33
Άλλα φάρμακα	50

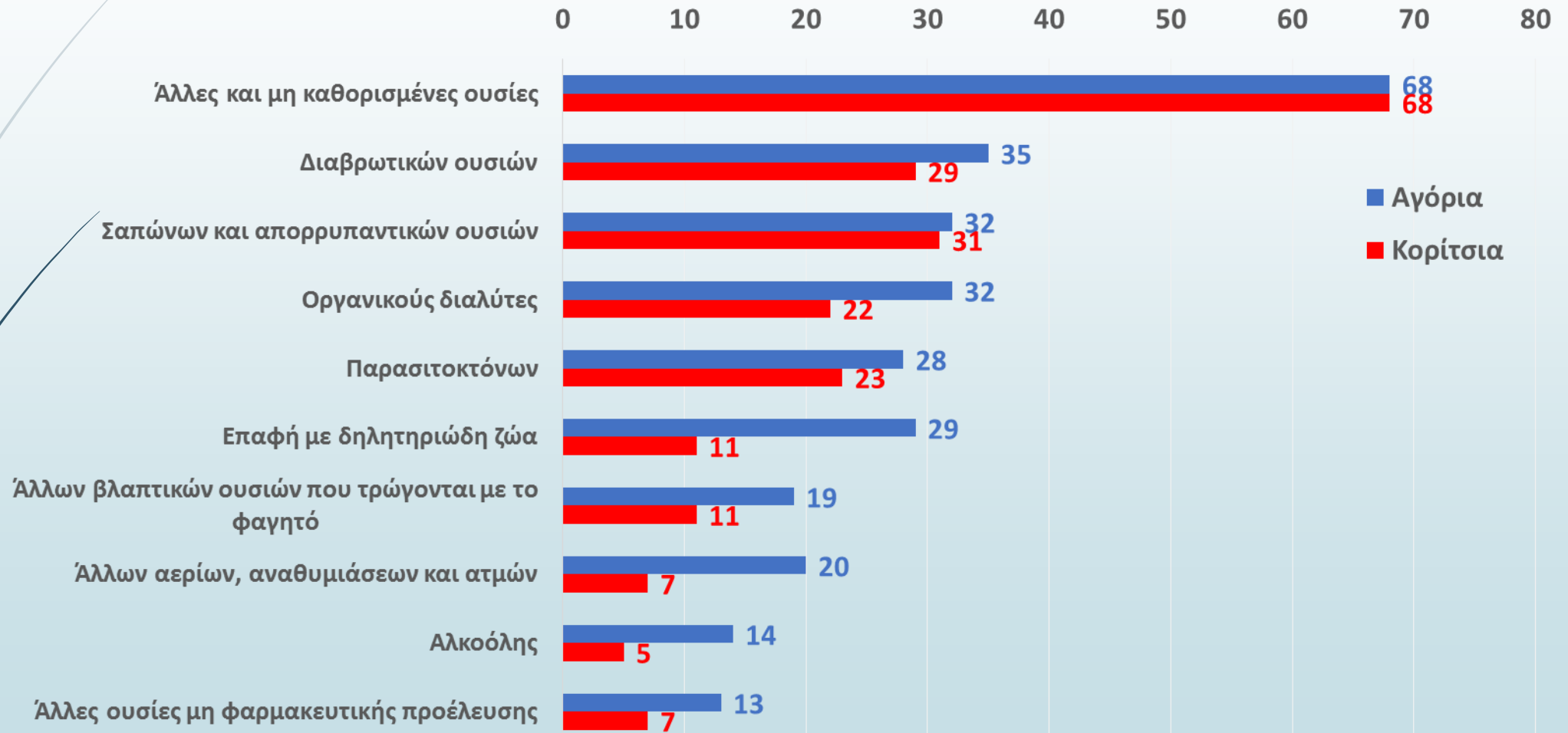

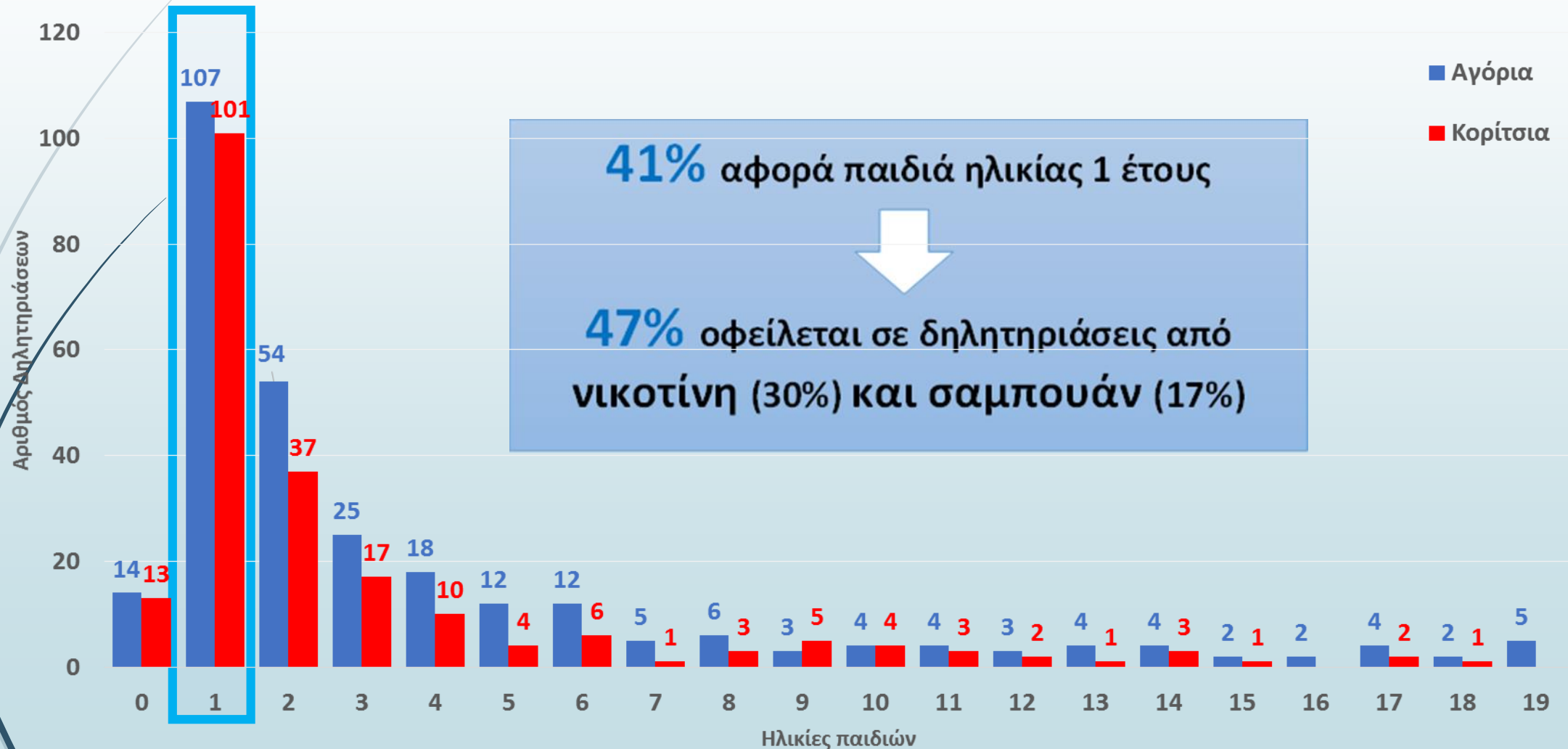
Τοξικές επιδράσεις από ουσίες πρωτίστως **μη φαρμακευτικής προέλευσης**, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια την περίοδο 2013-2019, **παιδιά ηλικίας 0-19 ετών**

Τοξικές επιδράσεις από ουσίες πρωτίστως **μη** **φαρμακευτικής προέλευσης**, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια την περίοδο 2013-2019, **κατά φύλο**, παιδιά ηλικίας 0-19 ετών

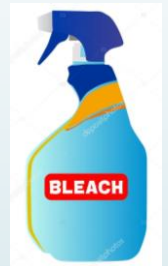
Τοξικές επιδράσεις από ουσίες πρωτίστως **μη** **φαρμακευτικής προέλευσης**, που έχουν νοσηλευθεί στα Δημόσια Νοσηλευτήρια την περίοδο 2013-2019, **κατά ηλικία**, παιδιά ηλικίας 0-19 ετών

Τοξικές επιδράσεις από ουσίες **πρωτίστως μη** φαρμακευτικής χρήσης που οδηγούν σε δηλητηρίαση των παιδιών ηλικίας 0-19 ετών

Είδος ουσίας	Αρ. Επεισοδίων
Νικοτίνη (μάσηση καπνού)	136
Χλωρίνη, λευκαντικά, καυστική σόδα	64
Σαμπουάν, αφρόλουτρα, απορρυπαντικά	63
Νέφτι, ακετόνη, παραφίνη, κερί	54
Παρασιτοκτόνα, ποντικοφάρμακα	51
Νυγμοί και δήγματα από φίδια, μέλισσες	40
Επιβλαβή τρόφιμα, βρώση φυτών	30
Αλκοόλη	19

Είδος Δηλητηριάσεων

- ▶ Ατύχημα **80%**
- ▶ Ακαθόριστη πρόθεση **9%**
- ▶ Σκόπιμες Δηλητηριάσεις **11%**

Δηλητηριάσεις παιδιών από εξωτερικές αιτίες λόγω **απόπειρας αυτοκτονίας**

- **11%** των συνολικών δηλητηριάσεων παιδιών από εξωτερικές αιτίες οφείλονται σε **σκόπιμες δηλητηριάσεις**
- **Χρήση φαρμάκων** (κυρίως μη οπιοειδών αναλγητικών - παρακεταμόλη και υπνωτικών - ηρεμιστικών)
- Ηλικίες **12-19 ετών**
- Κορίτσια **81%** & Αγόρια **19%**

Συμπερασματικά...

- Το **42%** του συνολικού αριθμού δηλητηριάσεων της περιόδου 2013-2019, αφορά παιδιά ηλικίας 0-19 ετών: **φάρμακα, είδη οικιακής χρήσης, καλλυντικά, εντομοκτόνα, προϊόντα οικιακής συντήρησης, καπνό κ.α.**
  - Παιδιά ηλικίας **1-4 ετών (61%)** παρουσιάζουν την μεγαλύτερη συχνότητα δηλητηριάσεων λόγω ατυχήματος: **μάσηση καπνού, σαμπουάν**
  - **11%** των παιδικών δηλητηριάσεων οφείλονται σε **σκόπιμες δηλητηριάσεις – απόπειρες αυτοκτονίας**
- ↪ Αριθμητική υπεροχή των **κοριτσιών έναντι των αγοριών (12-19 ετών)**: κυρίως παυσίπονα

- Δημιουργία **εθνικού αρχείου** δηλητηριάσεων - καταγραφή όλων των περιστατικών δηλητηριάσεων
- **Διασύνδεση** υφιστάμενων διοικητικών αρχείων που τηρούνται σε διάφορα Υπουργεία / Τμήματα
- Δημιουργία **μηχανισμού δήλωσης δηλητηριάσεων** σε εθνικό επίπεδο – νομοθεσία υποχρεωτικής δήλωσης
- Δημιουργία **λογισμικού** συλλογής / καταχώρησης / ανάλυσης δεδομένων
- Υιοθέτηση **Καλών Πρακτικών** (good practices) από άλλες χώρες, οι οποίες τηρούν εθνικό αρχείο δηλητηριάσεων

Σημασία συλλογής δεδομένων

25

Εθνική Καταγραφή

- Καταγραφή και ανάλυση δεδομένων δηλητηριάσεων
- Πρόβλημα δημόσιας υγείας
- Αξιολόγηση μεγέθους του προβλήματος και της εξέλιξής του
- Βάση για έρευνα

Εντοπισμός ευάλωτων ομάδων – Προγράμματα ενημέρωσης

- Ενημέρωση γονέων για πρόληψη δηλητηριάσεων στα παιδιά.
- Εκπαίδευση ευάλωτων ομάδων (ειδικά ηλικιωμένων) για τη σωστή χρήση των φαρμάκων και των προϊόντων οικιακής / γεωργικής χρήσης.
- Ομάδες στήριξης εφήβων που έχουν προβεί σε απόπειρα αυτοκτονίας

Πολιτικές αποφάσεις

- Λήψη μέτρων για μείωση των δηλητηριάσεων (επίπτωσης)
- Μείωση του κόστους περίθαλψης περιστατικών δηλητηρίασης
- Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας των μέτρων

Ευχαριστώ πολύ

